

René Descartes (1596-1650)

- * studoval na jezuitské koleji La Fleche, ale studium samo ho neuspokojovalo – nedávalo mu jistotu

- * vědomí (lat. conscientia) – subiectum – „podklad“ představ

- * argument souvislého snu – je hypoteticky myslitelné, že celá souvislost mého života je pouhým snem, čili to, co se mi zdá být skutečné, je pouhou mou představou – co je přitom naprosto jisté?

- * ego cogito (já myslím) – ani všemocný bůh nemůže způsobit, abych se mýlil, a přitom nebyl

- * apodiktická evidence: nejvyšší typ evidence, u níž není možné myslet její opak

- * metoda (řec. meta = po, nad; hodos = cesta)

- * v metodě se realizuje rozum samotný

- * jasné a zřetelné představy (*clarae & distinctae perceptiones*) jako kritérium jistoty

- * Descartes už nevěří, jako předchozí věda, v podobnost mezi věcmi mimo nás a našimi představami o nich

- * substance – to, co nepotřebuje jiné věci k tomu, aby bylo

* absolutní substancí je bůh; relativní substance: věc rozprostraněná (res extensa) a věc myslící (res cogitans)

* problém dualismu – jak může jedna substance působit na druhou?

Otázky:

- 1) Proč v kontinentální tradici mluvíme o učebních předmětech, zatímco v angloamerické tradici se mluví o „subject“?
- 2) V čem je důležitý Descartův důraz na jasné a zřetelné představy ve vzdělávání?
- 3) Jak je přítomná Descartova metafyzika vědomí v naší řeči a v naší každodenní, nevědecké zkušenosti?